

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

1968 ч.
ДЕКАБРЬ
3
ВТОРНИК
№ 282 (7824)

Өртөө 2 көп.

БИСТИН ТӨРЭЭН ЧУРТУВУСТА

СВЕРДЛОВСКОЕ ОБЛАСТЬ.
Нижний-Тагилдин металлургия комбинатынын алдыг домназынын тузуг шөүнде ажылдыг темпиз калбарган. Байгачык улуг домнанын

агаар чылылар черинде, ханаларында ажыл хайныккан. Хей эвес эртерек соонда домна беш чылдың улугте ажылдап агаар.

ЧУРУКТА: электробаннакчы, чоотка чаа шери албынган халажы келген солдат Евгений Шираковский. Ол — комсомолчу пүтүк-биле агаар келген. Баш дескинни

болур бедик черге канчаашкын ажылдыг ол боттандырып турар.
А. ГРАХОВТУН фотоу.
СЭТА-ның фотохроникасы.

ТЕХНИКТИГ ЧОГААДЫЛГА

Партияның XXIII съездинин, СЭКП ТН-ның сентябрь (1965 ч.) Пленумунун шийитирлерин боттандырып, планнаштын болгаш экономиктиг идиг бериштинин чаз системаның улутпур бугуруелерин шийидеринин шийитиринг үе-чадазында техниктиг чогаадылга ажылын куштелдери чугула. Ажыл-агый чорудулазының чаз системаны техниктиг депшилге даянып, бугуруелени комплекс зайыбиле механизастарын болгаш автоматчыларын негээр. Ынчаарла күш-ажылдың бугуруучулугу эсер, бугуруелениг ажыктын бедик, оуруга ивудемириниң аргазы тургустунар.

Бистин республиканың улутпур бугуруелеринде, тузуг, транспорт организацияларында чогаадыкчылар болгаш чартыкчылар нийтелиниң эге организациялары, оң республика чөвүлели В. И. Ленинниң төртүтүнгенинде бээр 100 чыл болур онка тураскааткан бугу улусу социалисттик чарышка кирип, ол улуг байырлалды чогаадыкчы чедикшилер-биле уктуурун шийитирлээр. Хей-хей коллективтерде чогаадыкчылар болгаш чартыкчылар социалисттик хүлээгелерин ап, каналгамын ивудемир, бугуруелени културалын бедикер, технологтуг чорудулганы сайзыраггайжылар саналдарын кирип турар.

Бо чылдың зоткен тос айларында чогаадыкчылар болгаш чартыкчыларын киригген саналдары 261,8 муң рубльдин ажылын берген. Улутпур бугуруелеринден «Тыва даг-дугу» комбинатта техниктиг чогаадылга ажылын идепкейжилип, анча инженер-техниктиг ажылдакчыларын болгаш бугуруелениг илдикиниң инженер А. И. Либенко, чогаадыкчылар, чартыкчылар бугуруурун инженер И. Шинкинская техниктиг депшилгени чедикшилерин тайылбырлап, бо талазы-биле комбинатта чорутса чогуур ажылдарын планлап, бугуруелде кижилер-биле сумеленип, боттуг хемчеглерин ап турарлар. Техниктиг чогаадылга херээн болур-чоругу-биле нөрүп, чоңун чогаадыкчы идепкейин кудугенинде комбинат бо чылдың тос айларында экономиктиг ажы 119 муң рубльдин 62 саналын бугуруелге шийээткен. Ол дээрге зоткен чылдың ол үезинде ийи катап хей каналгамын аганы-дыр. Чыл эгизинде бээр тос ай шийнде 138 санал киригген. Оларның чандыктын шийээткен белектер, шенелде ажылдарын чорудуп турар.

«Тыва даг-дугу» комбинатта чартыкчыларын болгаш чогаадыкчыларын киригген саналдарын даг-дугу холукаштыг шийитинген руданы механизм-биле тывар арганы чогаатканы улуг чедикшилер. Ол саналдыг авторлар Хертек Амур-Сат, Хомушук Семис-оол, Хомушук Мөөрүр болгаш өске-даа эштер ажылчын агынын хүрээлениге чоотка чаз-ла киригген кижилер. Оларның чогаадылга сундулуун хайныктырып, чоңун мерген угаанын даянып ажылдарының чедикшилерин бо чикентен нөрүп болур-дур.

Чартылга саналдарын хайчу кирип,

ол ажылды идепкейиктен организацияларга «Востоксантахмонтаж» коллектив, Мызыл аэропорту, «Мызыл-Хаван» шахтазы, типография хамааржыр. Чижээ, Мызыл аэропорту чартыкчылары Красноярс крайның хамааты умар-чуул эргеленин коллективтериниң аразында чарлаан социалисттик чарышка бо чылдың үш кварталының түнеленинде бирги черин элээр. Самолет ажылдакчы кижилер, умдукчуларның болгаш өске-даа ажылдакчыларын ажылдакчылар таарымчалыг байдалдарын тургузар үмен хире чартыкчы санал 11867 рубльдин каннагазын берген. Техниктиг чогаадылга херээн аэропорту партия, комсомол организациялары кичээткенге ап, ону башкарып, контролдап турар.

Улутпур бугуруелеринде чогаадылга болгаш чартыкчылар ажылы чүгээр турда, тузуг, транспорт организацияларында бо ажыл ам-даа кууду деңгелде тургустунган. Тузугда хол-биле кылыр аар ажылдарын механизастарынче ам-даа эвээр кичээткенге салып турар. ВОИР-ниң эге организациялары бугуруелениг планнаштын, чогаадыкчыларын болгаш чартыкчыларын шийээткен ийи башкарып шыдааган турар. Тузуг организацияларынча инженерлер, техниктер бугуруелениг чартыкчылар ажылын хандыкчылар, оларның саналдарын документ кыдыр хемчеглерин херекке албас таарымчалар хей. Ун коллективтерде партия эге организациялары, партияком ВОИР эге организацияларын ажылын контролдап, ону башкарып талазы-биле четпес ажылдап турар. Чүгүле бо чылдагандардан тузуг, транспорт организацияларын бо чылдын бугуруелге шийээткен саналдар эвээрден болгаш олар шынар талазы-биле чавыс болуп турар. «Тыва тузуг», «Тыва ивээр тузуг» тресттеринде, тузуг материалдары улутпур эргеленин бугуруелеринде чогаадыкчыларын болгаш чартыкчыларын эге организациялары тематиктиг планнарын чогаатпай, соругаларын айтпайн турар.

Чогаадылга болгаш чартыкчылар ажылын аныктын бедикерде мурнакчы дуржулганы негедер, төрөлдөкчө бугуруелер аразында техниктиг информацияны тарадыр чугула. Ынчанга техник бюллетенин донтаамал унадуруп, чуртта, делегейде техниктиг бодалдыг чаз-чаз чедикшилерин пропагандалар херек. Чамдык бугуруелериниң дуржулгазы ол ажылдың ажыктын бодыткан турар. Тываның комплексниг геология-шииңчил экспедицияларда ВОИР организацияны техниктиг информацияны эки кылып, төрөлдөкчө ажыл-агыйлар-биле харылааны тургустун.

В. И. Ленинниң төртүтүнгенинде бээр 100 чыл болурунга белекенип тургаш, бистин республиканың чогаадыкчылары, чартыкчылары каннагазын ленинчи фондун өстүрер, экономиктиг ажы белик саналдарын кирип соругалыг.

Келир чылдың дүжүдүгө

Келир чылдың дүжүдүгүн салым-хуузу агаар амдыгааштан белекениринден, ылангы тарылга шөдөргө чедикшилериниң төгөрүндө улуг-биле хамааржыр. «Улуг-Хая» совхозтун Кен-Чыраа салбырын таражылары агаар улуг кичээткенге салып турарынын ужурун анча. Анча бо чылдың багай эвес дүжүтү өстүргөн турар. Беш чыл планынын дөрткү чылды оон-даа бедик дүжүтү алыр дээр, салбырын механизаторлары СЭКП ТН-ның октябрь Пленумунун шийитирлерин чугаалажып көргөш, келир чылдың дүжүдүгө белекенип калбартып агаар.

Салбырын улуг агроному Д. Молоновтун удуртудузынча эдек сөөртүр тускай эвээр күзү-не ажылдап агаар турган. Ун эвээр 9 тракторларын быжыткан. Оларның 8-и эдекти сөөртүп турар, а «ДТ-54» деп бир тракторда механиктинг хүрүктү кошкан, ол трактор эдекти битчи-даа саадашкын чокка чүдүрүп турар. Тракторну хоочун механикатор Кыргыс Хурапай мергеленип-биле башкарып турар.

Зенонут бо салбыра ногаа шөлүгө сөөртүп төгөр эдектин планы 600 тонна азы бир гектарга-ла 20 тонна оңаажыр. Ол дээрге артык чылдың бир гектарга төккөн эдектен 10 тонна хей болуп турар.

Органиктинг чедикшилерге немей, ногаа культураларын да бугуруелге-ле 5—6 центнер минералдыг чедикшилерин төккөн турар. Салбырын механизаторлары кыдыр арга-биле келир чылдың ногаа культураларында бедик дүжүтү чели аларын планнап турарлар.

Эдекти Дөт-Төрк болгаш Алды-Шына фермаларында сөөртүп турар. Чер аразы азынчак, 12 километр болганда, чүдүрүп тракторну күчүзү долгуз-биле ажылдашпайн турарында механизаторлар хараалдап турарлар.

Чедикшилер сөөртүлгезин дүргө дозар дээр, механизаторларын аразында социалисттик чарын калбарган Шалымның ажылдакчынын түнелдегиде ногаанын 25-ке чедир 500 тонна эдекти ногаа шөлүгө апарып төккөн. Эдек сөөртүлгезинде ажылдаш механизатор К. Кызыл-оол хүн нормазын 130—140 хуу ажык күсүлүп, чарышка мурнакчы болуп турар. Ол шынар К. Сирен-оол оон база-ла дудак чок болуп, база-ла мурнап турар.

Сөөртүкүлдерин ол эвээр оон мурнузда совхозтун Ары-Бажы салбырында 1200 тонна эдекти тарылга шөлүгө сөөртүп төгөр планын тургаш, ону 1500 тонна кыдыр ажык күсүткен. Эдек сөөртүлгезин ам улаас доостур.

О. ТАВАА.

БЕШ ЧЫЛДЫН ТУДУГАРЫНДА

АЛДЫ-ВОЛГАНЫН ЭН УЛУГ КОМБИНАДЫ

Алды-Волганын идик бугуруелениг улуг комбинатынын кол корулуунун демир-бетон ханалары сес кыт бажын дег бедик берген. Фабрика чылда 650 миллион эдектин иштерин бугуруп үндүр. Оон бугуруелениг ажылдары механизастарынын турар.

Фабриканы В. И. Ленинниң төртүтүнгөн хүнүндө бээр 100 чыл болурунга таарыштыр ажылдап килерин төлө-виеттигген.

ДӨРТ РЕСПУБЛИКАНЫ ЧААСКААН ХАНДЫРА

Шауляйның кызында ончуг шуткула заводунун пектерин тузуп турар. Ол завод Латвиян, Латвиян, Эстониянын болгаш Белоруссиянын машина бугуруелерин алдынып, чок шуткулар-биле хандыра. Ында баштайгы эдектин дөргөлери эдектен эдектен. Бугуруелге чери чылда муң-муд тонна шуткуларын бээр.

СИНТЕЗТЕП БУДУРГЕН КАН

Ындыг каңцын элесек шынар шари-подшипник каңцында ийи катап ажыг. Ону Украинаның эдектин академиянын материалдар шийидериниң адырынын институтуна чогаалып тургустун. Каңцы эдектин алдынып холукаштары демир, ак шой, графит порошок болган, а быжык шынарлыг болуур холукаса кыдыр анча хей хромуг немелдерде ажылдаштыган. Ол составы эдектин бедик, бедик хемчеглер кыдыр хемчеглер, улуг температуралыг сууга канткан соонда кыдырып алыр.

ЧЫЛЫКТЫРЫЛГА ЧЕРЛЕРИНГЕ ШИЛ ПЛАСТИК

РИГА. Тузуг материалдарын Калпиче комбинаты ногаа өстүр чылдылга черлеринде ажылдап баштайгы тос муң мур кылар пластикти бугуруп үндүргөн. Температуре өскөрүгө таарышпаста пластиктен планканы болган аажок херек шил шынарларын ол соолур. Оон олардын артык шынарлыг маргалдаа чок: үрелде болган хүнүг көк ончуг херектен эки эрттирип бээр. Чылдылга чери шил пластик-биле шил азырында рама херек чок, чүгүле чик ийи база-ла мурнап негеттер (бир дөргөлүн метр шил пластиктиң деңгизи 400 грамм).

(СЭТА).

Картофель: шынар, дүжүт

Агротехниканың дүжүмүрүн хойлу бугурууп турар ыныг ажыл-агыйлар бедик дүжүтү болгаш шынар талазы-биле эки картофельди ап турар. Бистин картофель ажыл-агыйымыз улам ийи хөгжүдүрүлгө соругаларын чугаалажып көргөн. Бугу-и-де чөвүл хуралынын — семинарынын үндүргөн түнел-ли ыныг болган.

Ол түнел черле шынын. Картофель болза долгангыр турар чүдүлгө оңа негелдегиде ыныг культураларын салып кирип турар. Ылангы эдектен улуг болгаш чаагы ачканын картофельди чер ажылдагылар чымчак хөрүгө өстүрүп ап турар. Дүжүтүн тургустуварында (краснодар чылдырында) ол-шыл чугула рольду ойноп турар: ылангы

(СЭТА).

КОЛХОЗЧУ СЕЛЕКЦИОНЕРНИН КЫЗЫЛТАЗЫ

ДУШАНБЕ. (СЭТА). Даг-Башканың автономнун облустын «Ватан» көдөө ажыл-агый артелинин колхозчуу Салимбир Салимбир оо черин кызыл-тас сорттарын сайзыраггайжылып тургаш, Памир девискээринде таарымчалыг «Бобил» деп чаз кызыл-тас сортун өстүрүп үндүргөн.

Ол сонугракчы-селекционер бедик дагыл черлерге быжыр ап улуг таарымчыларын хей чылдар дургузуп шил ап келген, оларын ар-

быдадыр өстүрүп алган. Шенелде шөлүгө алган баштайгы дүжүдү бир гектардан-ла 40 центнер болган. Ам «Ватан» колхоз «дегелей даяныр» Памирнин хей ажыл-агыйларын «Бобил» үренишери-биле хандырып турар. Олар бо чылдың ол кызыл-тас-тын дүжүдүн бир гектардан-ла 20—25 центнер кыдыр алган.

Чаз кызыл-тас сортун күрү-не шылдаштыр эртерек болган Памирнин ажыл-агыйларында райончугурунган.

РСФСР-ниң көдөө ажыл-агый иштерин В. И. Ленинниң төртүтүнгөн хүнүндө бээр 100 чыл болурун таленттиг учкуру дээр социалисттик чарышты калбаргыш, бо чылдың чимистерин чаагы дүжүдүн өстүрүп үндүргөн, ону ажап алырын организастыг эрттирген болгаш күрүгө

саларынын чыл планын дыка ажык күсүткен.

Белектер болгаш сайгарып ажылдап бугуруелени черлеринде чедирип берген, хоорайларын, улутпур төгөрлериңе ажыл-иштеринде чорудуп берген чимис, аймаа 689 муң тонна болган.

Чимстер салары үргүлчү-лештишкен.

Анэй БАРБА,
башкы.

Тураскаалдыг хүнге уткуштур

Грузия ССР-ниң Цаленджик, Тетришари, Сачхер болгаш өске-даа районнарына «Коммунизм дугайында ленинчи өөредит», «Грузия ленинчи национал политикаын талла-гезд», «Көдөөн социалисттик дау-биле чартыкчынын ленинчи планын Грузияда боттандыган» темаларлыг теория конференциялары өрткен. Чер-черин нация организасты-ларын конференциялар эрттиргенге Грузиянын КП ТН-зынын чамалда лекторлар бөлүктөрү улуг дуза чедирген.

Армян пос-таавы артыкчыларын хоорай—Ленинград революция башчыларын төртүтүнгөн хүнүндө бээр 100 чыл болурунга тураскааткан ленинчи коммуналар өтөдөн. Май тура халыкчыны атыг артылга комбинатында «Улустарын ленинчи наймаар» деп лекция ному-ттугунган.

Совет Армиянын М. В. Фрунзе аттыг Топ бажынынга «Баштыкчынын чалым чоран үеи» темалыг литературу келжээт өрткен. Улут баштыкчынын чогаалдарын өөрөйяп турар Москва гарнизонун дайынчыларында «В. И. Ленинниң чалым чоран чылдары» болгаш «Анжык Ленин» номнарын автору чогаалы А. И. Ивановский номулга кылып берген.

Партбюронун кичээткенгейинде

Чөөн-Хемчик районда «Сүт-Хал» совхозтун Ишкын салбырын шээр малы 60, ивээр 16, чылгы, сарылы бир-бир ко-ланнара кыштагал турар. Кыштагаларда мал кажаалары, малчынар чурттаар бажы-нарын септелген эки, олар чүзү чедирген, эдек бөлү-дүгөн. Салбыр девискээринде амдызында соок чок, хар чүзү болгаш малын күш-деген-ли эки.

Кыштагалар «ДТ-54» мар-калыг 2, «Беларусь» 4 тра-кторлар кирген болгаш өске-даа мал ченерин апарып чедир-ип турар. Амдызында 26 ко-лан хойжудар мал чени-биле хандырылган. Бо хунирде Д. Ондар бригадирлөө өшкү малчынарын тургал-рынче сизин сөөртүлгезин агаар.

Өшкү бригаданынын мал-чынарында 4, хойнуунда 2 агитквартиралары партия организастыг организастал тургустун. Агитквартираларда

болгаш фермаларда 2 кызыл булуңуларда политбөлүмөр, зооветеринарлыг өөредилге ай-тыкан хунирлеринде эртип ту-рар. Мал эчкени эш Дөмүр-оол, зоотехник эш Артур олар ыраккы малчынарга үргүлчү барып, зооветеринарлыг өөре-дигени база соолу бесел-дарын кылып турарлар.

Устүнде фермаларда бол-гаш агитквартиралар эртип турар бөлүмүренин зынак-чылары пролетариаттын улуг баштыкчызы В. И. Ленинниң долчу намырын база өөрөйяп турар. Салбыра партия бю-роу СЭКП ТН-ны бо чылгы ок-тябрь Пленумунун шийитир-лерин киж бугуруелге чедир-ип, өөредилгени боттуг хем-чеглерин ап келген. Пленум материалдарын пропагандалап турарынын талазы-биле ийи лекторлар бөлүгүн удурт-кучу О. Халыш-оолун ите-ленин партбюрога дынааш 13 кижина ыраккы оларларга катап үндүргөн.

Рекомендация

ВЛКСМ-ниң Каз-Хем рай-комунун бюроу «Совет Тыва» совхозтун хойжуу Нина Су-дуй, ол ажыл-агыйның тузуг бригаданынын шуткуруну-малары Зоя Сат оларга Со-вет Эвделелин коммунист партиянын кижигүчүгө кандидат кыдыр кирер ре-комендация берген.

Чагыдылга

«Совет Тыва» совхозтун комсомол организациясында 76 комсомолду бар. Олар «Комсомольская жизнь» жур-налы 12, «Молодой комму-нист» журналы 5, «Комсо-мольская правда» соолуну 10, «Шил» соолуну 75, «Тыва-нын аныкчылары» соолуну 65 негезки келир чылга чыгымы алган. Республика соолуна-рында чагыдылга ам-даа уламчылап турар.

Бай-Тайга районда «Бара-Хал» колхоз экономика тала-зы-биле улам быжыгып, ажыл-агый хөгжүп турар. Колхоз-тун ажыл-ишчилеринин ам-дырал-чуртталгалы хун кел-ген тузунда экижи, матери-алдыг байлыгы улам бедик келген. Ычанга кара-тал-чулар ажылдап-ла, дышпа-нын-даа, хөгөл-ла билер.

Бистин Ласы-Аксы суурда 11 агитквартира ажылдап ту-рар. Олар боттарынын аразын-да арыг-шевер болгаш өске-ла көргүзүлгө дээр соци-алисттик чарышты калбарган, чүткүлдүг ажылдап турар. Чи-жээ, № 1 агитквартира (лар-галы комсомолчу башкы Мая Хертек), алаа 12 өреге ка-мааржыр, оон төвү — ком-сомолчулар Алды-оол Араптан биле Долчанча Араптан олар-нын бажыны. Бажынын иш-ти, лапты арыг-силг, коор-чурмууг. Чурттакчылар ху-

рал кылыры-биле азы кон-перте белекенири-биле алаа челе бээр, анык не Долчан-ча аалчыларын эдект-эдект хулаа алыр.

Бо агитквартирага хама-рышкан чурттакчыларын кол-чу элөөн улуг намызлар. Агитквартира ийи план дү-гаар ажылдар. Ынча тускай булуңда ажылдын планын, В. И. Ленинниң дугайында монжаты кылгаш, дегел-лээр.

№ 1 агитквартирага хама-рышкан чурттакчылар № 3 агитквартирага хамаарышкан каттыжып алгаш, солу-но концертте белектер, бугу малчынарын суурга болган хуралынын киржикчилеринге көргүскөн.

КОПТУ УНУНДА

Сарыг-оол олар кышда хы-намчалыг белектерген.

Район Совединиң депута-ты, хойжу П. Нар-оол-биле дур-жулгалыг хойжу Х. Дастак Копту хемчин унунда чаа кыштагаларда көкүп келген, кыштагаларда хей хураган ка-жааларын болгаш чурттаар бажынарын кышкы белектер алган. Оларның кызыл-даа 400 ажыг дөргөлү казырып

Д. АНАЯ-ООЛ.

АГИТКВАРТИРАЛАРЫВЫС

Бистин намы-лары элөөн ула-галы берген өштеринде Лина Саа, Хертек Дызынаан, Ай-ылдаа Чаштанмай, Хорлуу Эртежи олар ырай бээр, клубка олурган кижилер шы-маан чок барып, аажок талап дынаарлар. Анык ыражы-лар Анчыма, Куске оларын сенага кажаа кестүп кели-рин чок четтикпейн манар. Оларын ыраалар үн-даа, ала-даа талазы-биле кижилерин күзүлгезинде хандыкшыдып келер.

№ 11 агитквартирада (лар-галы Хертек Семитин) болган № 6 агитквартирада (Иргит Докпан) ажылдап турарларын ажылы база эки. 7 болган 6 дугаар агитквартираларын чурттакчылары каттыжып ала-

гаш, чоппа база комперт со-нуурткан. «Келин» деп ший-ин ойнай бээр, склад эрге-лектин Хомуаанын ролун Хертек Семитин эки ойна-нын корукчулар үнелээр.

Агитквартираларга хама-рышкан чурттакчыларын ара-зында амандыг чемер дегел-гезин Улуг Октябрынын 51 чыл онка таарыштыр эрттиргени солу болган. Анча киршкендерин бирги черин № 9 агитквартирага хама-рышканнар (ларгалы Декабр Чалаш) элээр. Ийи черге № 8 агитквартираны (ларга-зы Шожунча Чамис), а үн-күзүлгө — № 3 агиткварти-рага хамаарышкан чурттакчылар.

Дегелгеге Лар Лутан бол-гаш Мерек оларын хуужур

кылганы эки болган. Лина Саа үргүгө кадыкты белек-кенин мактап. Дөмгак Со-салдын кылган ченерин корукчулар база үнелээр.

Ам улаас бугу 11 агит-квартираларын түнел көв-ерти болур, анча тилектир-ни тывар апар. Март 8-ти таарыштыр «Уран холдар» деп дегелгени организастаар дээр бисте, амдан эгелеп бе-леткени берген.

Ажылдаста кылдыган чүүлдерин демдегеп тура, четкестерин дугайында база чугаалап апар. Чамдык агит-квартиралар ам-даа чотугу дегелгени чедир ажылдап турар. Ийи-чылдар № 2, 10, 4 болган № 5 агитквартиралар хамааржыр. Бисте кылдыган

ажылдар ам-даа эвээр. Ми-чанга моор сонгаар бистер республиканын мурнакын ажылдап турар херэжениер чөвүлелеринин ажылынын үлгелерин элерип тургаш, партия организастынын улугу-тулазы-биле бугу ажылды улам келкейгилер дээр бистин колхозта херэжениер чө-вүлели улам кызымак ажыл-даар.

Улут баштыкчы В. И. Ленинниң төртүтүнгөн хүнү-ндө бээр 100 чыл онка ут-куштур алдыган социалисттик хүлээгелерин чугаа долгу-биле эвес, харин ажык күс-сө-дир дээр колхозтун ажыл-иш-чилеринин чарыжыга боттуг салымшынын кирип деп кол-сорулга-биле «Бара-Хал» кол-хозтун бугу херэжениер чүт-күлдүг ажылдаар.

В. ПОПОВ, СЭКП Тыва обкомунун секретары

аныяктардын күсөйлү-бил-
тис ВЛКСМ обкомунун жөнгүмүн
Сундуй анаа-ла бир хойнуу ту-
рагына хойжуу аларган. Ол аны-
гадын бригадирине депшээни
механизаторлар Н. Бирбю-
ков, саччылар А. Толшох-
кин, кадарчы Сат олар дээр
комсомолчулар болгаш аныктар бар
жиге кижи эмгелгезинде комсомол-
чуларга бээр дээр аныкдалганын
аңгыла чымчыл боттарынын кол-
дору аныкдалган аңгыда, хой-
чулар идеалгый кирип туу-
рлар агиткулубригадынчы сес-
крип алгаш, култура-массалык
боттарыны амылын таарымча
штырын турарлар. Ында комсо-
молчулук ередилгизин база ий ор-
ган Комсомолчулар Л. Колзаева бил-
кине олар долду ортук эртемин
колголаа сөрөпн тургаш чедип
алдуу район комитетиниң мур-
гы уеде салып турар соруу-
ла болгаш харысалагыл. Хамчы
даа В. И. Ленинниң төрүтүгүн
дээр чүс чыл болуруну турса
ырышка комсомолчуларнык бел-
гилетин кирилгелге улам мас-
далуулары, комсомолдун поли-
тик болгаш мергелги бедидирчи
аңгылап комсомолчи организастары база не-
мелден аныктар дөсүл алагаш
улганган аныкды башкарышы
не-даа сорулгалар бар.
Мазынык чабырааныш хыл ту-
рада, районунуң комсомолчулары
аныктары боттарынын мурунку
ны күүсөдип шыааа.

В. ЧОЛДАН-ӨД.
М районунуң оргалдыгын

тия Саяги бажында малчынар-
га автолавка, мында-жаа
баргылаар, мычанганс койжу-
лар хергеелен бараанынан
садын ап шыдавын турарлар.
Чамында автолавка чүгө
ферма түвүнө белгем, чоок-
касында аалдарга сатылааш,
ырак-узакта малчынарга бар-
бын, дейди-ле колхоз түвүнө
хап чорутупы ховар ыес.

Колхоз баштаар чери, пар-
тия организацыйа бз тала-
зы-бизе кемеч алабын, мал-
чынарнын амилдар халды-
рылганын экижидеринге кош-

тотумак школазының өөреникчи-
урттуң Улуг дайынының кир-
икистерниң командири Тюлюш
лпап кээп, фашизмге удур хей
ыг демиселиниң дугайын дел-
аңгыя тыва танкистерниң дай-
ниарындан аңгы-аңгы болууш-
иниң нугаалаанын өөреникчи-
нар.

ге ногаа, 10 га черге картофель тарааш, ногаанын 1 газындан 48,5, а картофелъин 1 газындан 65 центнер дүжүттү өстүрүп алган.

1967 чылда ногаа, картофелъин дүжүдү безеэни илден. 10 га ногаа, 10 га картофель тарааш, ногаадан бир гектарга онаштыр 64,2, картофелъин 110 центнер дүжүттү өстүрөн. 1968 чылда баз-да батай эвес дүжүт алдынган. 15 га картофелъен 85 центнери, а 6 га черини 85 газындан 130 центнер картофелъи алган. 5 га капуста-дан 115 центнери болгаш еске-даа морков, отуреп, помидорун дүжүдүн 30 центнерден эвеш эвисти аймап алган.

1969 чылда ол бригада 15 га черге картофель тарымр. 40 тонна аки пичинары ууш-кан ач белеп. Огородтук үр-еэи белеткелини кылмып турар. Совхозта огород ажылыни эки билдр ачылчынын көбүздэн. Чизээ: комсомолчу кыста-ч.

